



# Nunatsinni nakorsaaneqarfik

## Innorluutininik nalunaarutiginnittarneq pillugu ilitsersuut

Naartumik katatsinermi, sap. ak. aqqaneq marluk qaangiutereersut naartuersinnermi, erninermi kiisalu meeqqap arfinilinnik ukioqalernissaata tungaanut

Ulloq 15. december 2014

### Aallaqqaasiut

1983-imi januaarip aallaqqaataani Qallunaat Nunaanni Sundhedsstyrelsen innorluuteqarlutik inunngortunik nalunaarsuisarneq atuutilersippaa. Kalaallit Nunaat taama nalunaarsuisalernermit ilaavoq, 1983-imilu juunip aallaqqaataani Kalaallit Nunaanni naartuminnik katatsisunik inunnguutsiminnillu innorluutilinnik nalunaarsuinissaq pisussaaffinngorpoq.

Sundhedsstyrelsen 1995-imi Landspatientregisterimii nuussinikkut nalunaarsuisalermat, Qallunaat Nunaanni nakorsat nalunaarsuisussaataitanerat atorunnaarpoq. Kalaallit Nunaanni innorluutilinnik nalunaarsuisarneq Nunatsinni Nakorsaaneqarfimmit tiguneqarpoq, nakorsallu meeqqanik Kalaallit Nunaanni innorluuteqarlutik inunngortunik nalunaarutiginnittussaataitanerat allannguuteqanngilaq.

### Innorluutilinnik nalunaarsuisarnerup allannguuteqarneranut tunnuliaqutaasoq

Ukiut ingerlanerini nalunaarutigineqartartut ikit-tunnguusarmata paasissutissat annertunerusumik suliarineqarsimanngillat. Ukiuni kingullinerusuni amerlajaanik inunnguutsiminnik innorluuteqartoqarneranik Nunatsinni Nakorsaaneqarfik meeqqat nakorsaannit tusarlerneqartarpoq, ilisimanngisallu annertunissaannik pasitsaassineq tunngavagalugu, ukiut marluk ingerlanerini meeqqanik inunnguutsiminnik innorluutaat suus-susersissanik pimoorussilluni ujaasineq aallartip-poq. Taama misissuinerup nalunaarutiginnigisarpassuaqarnera ersersippaa.

Meeqqat innorluuteqarnerisa naartullu katanneqartut innorluuteqarsinnaanerisa nakutiginissaat pingaaruteqarpoq. Nunani issittuni innorluutillit nunanut allanut sanilliullugit amerlasusaasa allaassuteqarnissaat ilimagineqarpoq. Avatangiisinik mingutitsinerup kingunerisaanik imarmiunik nerisaqarnikkut, naartup ineriartornera annertuumik ajoquserneqarsinnaasoq milutitsinik-kullu meeqqap ajoquserneqarsinnaanera, ilisimatusernerit takutippaat. Tamatuma saniatigut nappaateqarpoq kingornuttakkanik- ilaat Kalaallit Nunaanniinaq nappaataasunik- ass. tingulluut Cholestasis Familiaris Groenlandica.

Innorluutillit amerlisimanagerat/ allannguuteqarsimanagerat imal. sumiiffiit ilaanni amerlanerunerat up-  
pernarsiniarlugu, nakkutillineq pitsaanerulersinne-

qartariaqarpoq. Taamaammat Nunatsinni Nakorsaaneqarfik Kalaallit Nunaata Europami innorluutilinnik nalunaarsuiffimmut EUROCAT-imut ilanngunnissaa pillugu suliniuteqarpoq.

### EUROCAT suua?

EUROCAT tassaavoq Europami innorluutininik ilisimatusarnermut atatillugu nakkutillinerimii ataveqatigiiffik.

Nalunaarsuinerup siunertaasa pingaarnersaraat:

- Inunnguutsimik innorluutit pillugit ilisimatusarnermi paasissutissanik katersineq
- Naartup ajoquserneqarsinnaanerata paasinarmissaa navianaatilinnullu soorlu Thalidomid-imut aappaluarnermullu (røde hunde) mianersoqqusineq.
- Inuit peqqissut akornanni pinaveersaartitsiner-mut peqqinnissakkut neqeroorutit- soorlu Fofinsyre (qiteralikkut nakkartitsineq pinaveersaartitsiniarlugu) inunnguutsimillu tusilarlunilu tapiinneq pinaveersaartinniarlugit aappalu-ararnermut akiuussutissiinissap pilersaarusi-orlugillu naliliiviginissaat.
- Naartup akornuteqarsinnaaneramik misissuisitsinerit ineriartortinneqarneranni sunniutaa-sut naliliivigineqarnissaat
- Innuttaasunut, peqqinnissakkut sullissisunut aqutsisunullu inunnguutsiminnik innorluutillit amerliartuinnarnerannut navianaatilinnillu sunnerneqarsinnaaner-mut tunngatillugu, qiti-usumik paasissutissiivunissaq nukissanillu aallerfiunissaq.
- Inunnguutsimik innorluutinut patsisaasut nakorsarneqarneri pinaveersaartitsinerlu pillugit ilisimatusarnermi ataveqatigiiffimmik ataveqarsinnaanermillu neqerooruteqarneq.
- Europa tamakkerlugu paasissutissanik assigiissaakkanik imminnut assersuunneqarsinnaasunik nalunaarsuiffeqalernissamut aallarnisaasuuneq

Maannamut Kalaallit Nunaat tamakkiisumik ilaasortaanngilaq, EUROCAT-illi neqeroorutaanik qarasaasiakkut sullississutinik immikkullu ilisimasanik atuisinnaalluni.

### Innorluutilinnik nalunaarutiginninneq

Innorluuteqarneq paasineqarpat piffissani mak-kunani nalunaaruteqartoqartalissaq:

- naartunerup nalaani
- naartumik katatsinerimii

- Sap ak aqqaneq marluk qaangiutereersut naartuersinnermi
- meeqqap arfinilinnik ukioqalernissaata tungaanut

Taamaasillutik sap. ak. aqqaneq marluk qaangiutereersut innorluuteqarnermik pasitsaassineq tunngavigalugu naartuersittut aamma nalunaarutigineqassapput.

Innorluutit takuneqarsinnaasut nappaammillu suussusersiniaanermi paasineqartut tamarmik nalunaarutigineqassapput.

Innorluut paasineqarniarpat nalunaarutigineqassaaq, nutaamillu suussusersinermi nalunaarummik nutaamik nassitsisoqaqqissinnaavoq.

Immersugassamik naapertuuttunik NUN-2-14, NUN-3-14 imal. NUN-4-14 immersuinikkut nalu-

naarsuisoqassaaq. Killiffik paasissutissallu, inunngortunik toqusunillu nalunaarutit aqqutigalugit Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup pissarsiaanut sanilliullugit, paasissutissat assigiinngitsut pisariaqartinneqarmata, skemat immersugassat pingasuupput.

Innorluutit ersitsut inunngornermut nalunaarummik pisarnertut ilanngunneqartassapput.

Innorluutip aalajangersimasup suunera apeqquaatillugu paasissutissat allat-ilaatigut nappaammik suussusersiniaalluni misissuinerit paasissutissat, naartuneq pillugu allattugaatit assilinerat, nakorsap immikkut ilisimasallip misissuineranit paasissutissat il.il. Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup pissarsiariniassavai.

Nunatsinni Nakorsaaneqarfik, ulloq 15. december 2014

  
Flemming Kleist Stenz  
Nunatsinni Nakorsaaneq

Ilitsersuut atorunnaartoq matuminngalu taarserneqartoq tassaavoq:  
Kalaallit Nunaanni innorluutilinnik nalunaarsuisarneq pillugu Nunatsinni Nakorsaaneqarfiup ilitsersuusiala.  
juunip 16-ani 1983-imeersoq.